

rahle biti in se o veliki suši v pozni jezeni vsak dan zamakati. Postranski izrastki se morajo skrbno potrgati, ker sicer rastlino preveč oslabé. Kdor prav debele in težke jagode vzrediti hoče, mora po cvetu na vsakem stebelu le po jedno jagodo pustiti, vse druge pa z škarjami ali nožem porezati. Najbolj kaže stebela k palčicam privezati, za kar praprotova stebela najbolj služijo. Tako jih dež in ploha ne more poškodovati.

M. Vrtnarska skušnja. Boleno mesto na drevesu se skrbno izreže in pomaže z pomočjo čopka z vodo, v kateri se je precej soli iz zajčje kisle detelje razpustilo. Na to se naredi maža iz sledečih tvarin in množinah: 170 gramov rumenega voska, 170 gramov oljnate gošče, kakor se v navadnih oljnatih sodih na dno vseda, 80 gramov navadnega lesnega katranovca in 80 gramov loja. Te tvarine se nad rahlim ognjem raztopijo in med vednim mešanjem z presejanimi sajami tako dolgo potrošajo, dokler dobi vse zadostno gostost, kakor jo maža imeti mora. Če so rane bolj male, jih ni treba poprej z vodo pomešano z soljo iz zajčje kisle detelje mazati.

M. Selar, kako si ga prav debelega vzrediti. Skušen vrtnar priobčuje v ta namen sledeči način: Ko je selar na pol dorastel, se mu metenica, ščavje, blizo 10 centimetrov nad gomoljem z ličjem tako zaveže, da poznejši listi ne morejo več skozi predreti. Gomolji postanejo tako debelejši in dobi se z vezanjem tudi obeljena metenica, ki se kakor endivija ko izvrstno sočivje v kuhinji rabiti da.

Razna zavarovalna društva v Avstriji so objavila svoje račune od l. 1877. Iz njih je razvidno, da je imela dohodkov v premijah Slavija 769.704 fl. Donau 1.521.000 fl. Azienda 1.631.000 fl. Peštanska 1.851.000 fl. Phönix 2.868.000 fl. Assicurazione Generali 3.118.000 fl. največ pa Riunione Adriatica di Sicurtà, namreč 6.818.418 fl. Graška vzajemna pa še ni izpovedala, koliko so premije znašale l. 1877. Škode je poplačala 314.471 fl. 64 kr. kar ni nič proti 2.594.486 fl. katere je Riunione izplačala; tudi jena reserva je majhna proti rezervi sleduje; kajti graška ima v rezervi 1.353.608 fl. 81 kr. Riunione pa 5.943.790 fl.

Lepa požlahtnjena drevesca pa tudi trsne sadike ponuja na prodaj za jesen 1878 in spomlad 1879 vinorejska šola pri Mariboru. Jabelk ponuja 36, hrušek 18 raznih sort, trsnih raznih plemen pa 26. Trsje se dobiva ali kot zakoreninjene sadike ali kot rezno rožje.

Sejmovi. 7. okt. Doberna, Obrajna, sv. Helena, Maribor; 8. okt. Pišce; 10. okt. Podsreda, Orehova ves pri Brežicah; 11. okt. Terbovlje.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Volite v.) Volilci rogaškega okraja smo na den volitve hitro pogledali po oglih, kjer so po navadi oklici nabiti: bodo li nemčurji vsaj

sedaj na zadnje spravili svojega kandidata na svitlo; ali ni bilo ničesar ne videti pa ne brati in smo tedaj mislili, da bomo imeli mir pred njimi, pa ni bilo popolnoma tako; uže ko smo v volilno dvorano stopali, stoji med drugimi nek Ptujski komisar orjaške postave, če se ne motim „Bratec“ med vratmi ter marsikterega njemu znanih volilcev mimogredočih za rokav pocukne rekoč: „le našega gospoda volite!“ Mislim si opazovavši njih: iz vaše moke ne bo kruha! Okrajni glavar kot volilni komisar bi bil rad nam svojih privržencev z par glasi vrnil v volilno komisijo, toda Slovenci smo imeli zbrane vrle može za svojo stran, od kojih se nismo dali odvrniti, in je toraj okrajni glavar enega moža iz volilne komisije zopet izvzel, ker ga naša večina ni potrdila. Tako so bili razve enega v volilni komisiji sami Slovenci; izvolili so si za predsednika č. g. Meškota, in tako se je voliti začelo. Vrlo so volili naši Slovenci, le nekako potuknjeno in bolj tiho je stlačil volilec nemškutarime „Bezirkshauptmann“ in tudi na obrazu se jim je bralo, da so kaki uradni sluga ali pa penzionirani vojaki. Naši Slatenski nemčurji niso volili, sprevidevši, da ima naš g. Herman ogromno število glasov, so jo pred koncem volitve moško iz volišča pobrisali. Koncem volitve se glasi preštejejo in tako je imel Herman 102 glasa, okrajni glavar pa 16. S prisrčnim veseljem smo se Slovenci vrnili iz volišča, da je naš blagi zagovornik, neprestrašeni Herman zopet naš poslanec.

Iz Makol. Veliko bilo je veselje pri nas, da smo Slovenci enkrat odločno zmagali v Mariboru, ali še večja bila je nevolja in jeza, ko smo slišali, da znani Soršak in bistriški Nasko dolžita slovenske volilce, kakor da bi bili ti podmitani. To očitje ni samo drzno in krivično, ampak celo novo. Ves svet vé, da smo Slovenci ubogi in torej za kupovanje glasov nimamo denarjev, kakor nemčurji, ki so 2 volilca vlovili in upijani, da pri volitvi skoro imen nemškutarskih kandidatov vedela nista. Grdo razsajal pa je pri teh volitvah bivši žandar Soršak. Da so ga Črešnovčani izvolili za volilnega moža, to jim Slovenci slobodno zamerimo. Trezni so ga težko volili. Drzni surovež je slovenske volilce suval in jih v pričo Laporškega g. Raka imenoval: „Vi svinje!“ Če je to res, potem ta nemčurski kulturonošec res prav „svinjsko“ kulturo okoli sebe trosi! Makolski in letos sploh slov.-bistriški volilci bili so jako vrli in stanovitni. Hudo so jih nemčurji zdelavali. Toda brabra g. Anton Horvat in g. Urlep sta vse napade odbila in še dva moža iz Studeničke fare prvič pridobila. Slava in čast takim možem! Izvrstno potegoval za zmago Slovencev se je tudi g. Paul Spragar iz Pretreža. Šaljivi mož je volilec pravil, da stara mera ne velja in torej tudi seitelnov več treba ni!

Iz Trsta. Srečni izid volitev v štajerski deželni zbor nas je na skrajnem jugu bivajoče Slovence močno razveselil. Čestitamo k sijajni zmagi,

in navdušeni kličemo: Čast in slava vam, mili rojaki! Živila slovenska domovina! Gorka hvala tudi „Gospodarju“, kateri je po mnogoletnem težavnem delovanju k zmagi največ pripomogel. V Trstu imamo zdaj vedno 600 do 800 bolnih in ranjenih vojakov, ktere prevažajo v tukajšnje bolnišnice iz Hercegovine. Z ganljivo potrpežljivostjo prenašajo svoje bolečine in žalujejo le po tem, da jim ni mogoče več še vojskovati za svobodo kristijanov. Marsikteri je že umrl, in počiva na tukajšnjem pokopališču, daleč od drage očetnjave. — Šadu imamo letos v Trstu na prodaj, da že dokaj let ne toliko, tedaj je tudi po ceni. Fig dajejo kmetice 10 za en krajcar, sliv en kilo za 4 krajcarje, enako lepih jabelk, breskev se dobi kilo za 6 do 10 krajcarjev; dobrega sladkega grozdja pa sem kupil kilo za 14 krajcarjev. Trst bi tedaj ne bilo predrago mesto, ker je tudi kava, riž, petrolej, čaj itd. po ceni, a naše mestno starešinstvo nam vé že na drugi strani račun zasoliti; kajti od vsakega vedra vina pobira nad 5 fl., od pive nad 4 fl., od vsakega vola 8 fl. davka. Ko bi se varčno in pametno gospodarilo, bi polovice tega ne bilo treba. A tu je žalibog vse grajanje — bob v steno; Lah ima svojo trmo!!

Iz Slov. Bistrice. (Grdo vrezala) sta se nemčurja Nasko in Soršak v tožbi zoper volivca g. Šerbelja in g. Razgoršeka. V soboto je bila sodnijska preiskava sklenjena, vodil jo je tukajšnji adjunkt g. Haslinger. G. Šerbelj iz Hošnice je bil od Nasko-Soršaka tožen, da bi bil kot volilen mož od župana g. Mlakarja denarjev prejel, tedaj podkupljen bil, in res je bilo potrdenje naših dveh poslancev zaradi te tožbe odloženo. Natančna preiskava, pri kateri sta bila tudi Razgoršek, volilee iz Žabujeka in nadučitelj Laporski priče, je pokazala, da Šerbelj od g. Mlakarja ni prejel nič denarja, kakor onih par goldinarjev, ktere mu je srenja za pot k volitvi odmerila, kar pa je celo navadno, ker srenje sploh tukaj svoje volilce za stroške odškodujejo. Nasko in Soršak sta nesla iz sodnije dolge nosove; o Šerbeljevi in Razgorškovi nedolžnosti se je takoj v graški deželni zbor telegrafiralo. Čudno je le, da se bistriški mestjani ravno za kmetske volitve toliko brigajo; ko so imela voliti mesta in trgi, se ni vdeležil volitve niti eden Bistričan. Kako lahko bi si bili izvolili svojega Seidla!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz Gradca piše eden izmed naših gg. poslancev „Slov. Gospodarju“, da Slovenci od nemških liberalcev nimamo ničesar dobrega pričakovati, bolj pravični so nemški konservativci. Slovenski poslanci so napravili poseben zbor ali „klub“ ter se o vsakej reči prej porazumijo, kakor se nje v deželnem zboru lotijo. Liberalna večina ni volila nobenega Slovenca v velevažni finančni odsek, kder se denarstvene reči

dežele Štajerske pretresujejo, preden pridejo pred zbornico. V druge menj važne odseke so izvolili dr. Dominkuša in prof. Žolgerja. Stari deželni odbor nasvetuje štedenje — šparanje — ali iz predloženega proračuna za l. 1879 to ni preveč razvidno; stroškov deželnih je nastavil 4,379.298 fl. tedaj celih 461.468 fl. več, kakor lani. Kako bomo Štajerci toliko zmogli, je težko dopovedati, ker zrnje in vino strašno zgublja na ceni! — Na Kranjskem se Slovenci in nemčurji hudo trgajo, nemčurji hočejo potrebno slovensko gimnazijo v Kranju za vselej zatreči, nepotrebno nemško v Kočevji pa ohraniti, tudi hočejo imenovanje učiteljev krajnim šolskim svetom vzeti in vse deželnemu svetu izročiti; enako so lani storili naši Nemci v Gradcu! Kako hudo ljudje trpijo zavolj oderuhov, nam priča to, da so konservativni poslanci v Tropavi, Brnu, Lincu in Saleburgu za opetno uvedenje postave zoper oderuštvo, isti poslanci tirjajo tudi preuredbo volilnih redov, najbolj tirjajo to Čehi, Salisburčani in G. Avstrijčani, zoper nove šolske postave in naredbe se pa povsod pritožuje; celo liberalni baron Hammer-Burgstall je v Gradcu tirjal, naj se enkrat preneha z večnim spreminjevanjem šolskih knjig, naj bi se starem bolj prizanašalo! V Saleburgu zahtevajo še, naj se legaliziranje pobotnic pa notarjih ne tirja več tako strogo, kakor sedaj; sploh od vseh strani letijo strele na dosedanje toliko hvalisano ali strašno slabo gospodarenje liberalcev! Čehi v Pragi in Brnem so nasvetovali pismo do cesarja, naj bi ta pozvali nove ministre, ki bi na podlagi novih in pravičnejših volilnih redov poskusili porazum in spravo med avstrijskimi narodi in deželami. Predarelska dežela je izvolila skoro same konservativce in bilo je pričakovati, da dobi deželnega glavarja iz konservativne večine; to se ni zgodilo, ampak deželni glavar njej je dan iz liberalne manjšine; vsled tega pa konservativni g. plem. Glim ni hotel sprejeti časti glavarjevega namestnika. — Svitli cesar so pri vojaških vajah bili na Tirolskem in pri tej priliki rekli, da ne bodo trpeli, da bi Italijan le za pečenj Tirolske zemlje vzeli. Na Dunaju se pogovarjajo zopet naši ministri z magjarskimi, najbolj zastran Bosne in Hercegovine. Namisljajo za oskrbovanje pridobljenih dežel sestaviti posebno komisijo; predsednik bi njej bil baron Švegel, rodом Slovenec, in g. Vlasie, rodом Hrvat. Tudi bo treba skrbeti za več denarjev, zlasti če se hoče še letos vzeti Novipazar, kder bo z Albanci gotovo prišlo do boja. Magjarski nekateri poslanci grdo rogovilijo zopet za Turka in hočejo, naj se Bosna in Hercegovina zopet izroči sultanu, tudi hočejo ministra Tiszaža tožiti, zakaj je privolil v zasedenje turških dežel. Velevažno je pismo svitlega cesarja do Hrvatov, v katerem se tem naznanja, da je čas blizu, ko bodo vse hrvatske pokrajine združene v eno kraljestvo, tedaj tudi Dalmacija in Bosna z Hercegovino!